

Anthyllis (Úročník)

čeleď: Fabaceae

Vyskytuje se v Evropě, Blízkém Východě a severní Africe v podobě dvouletky nebo trvalky a byliny nebo keře. Dorůstá výšky 10 - 65cm. Lodyha může být přímá až poléhavá. Listy jsou lichozpeřené, lístky bývají hustě seskupené. Barva květních hlávek nebo strboulů může být žlutá, bílá nebo růžová. Plodem je lusk. Nejznámějším druhem je *A. vulneraria*.

Vyhovuje jí plné slunce a sušší dobře propustné půdy.

Množí se semeny nebo řízků.

Anthyllis aegaea

Anthyllis alpestris

synonyma: *A. vulneraria* var. *alpestris*

oblasti: Polsko

Anthyllis aurea

Anthyllis baltica

Anthyllis barba-jovis

oblasti: Andalusie, Itálie

Dorůstá výšky 1m. Listy tvoří (9 -) 13 - 19 lístků délky 1 - 1,4cm a šířky 2 - 3mm. Květenstvím je 15 - 20tičetná hlávka velikosti 1,8 - 2,2cm, květy mají velikost 7 - 9mm a kalich je trubkovitý, dlouhý 4,5mm. Plodem je eliptický lusk délky 4 - 5mm, šířky 2mm a obsahuje semena délky 2mm.

Anthyllis coccinea

synonyma: *A. vulneraria* var. *coccinea*

Anthyllis cornicina

synonyma: *Cornicina loeflingii*, *Hymenocarpos cornicina*

oblasti: Andalusie

Dorůstá délky 5 - 30 (i 40)cm. Báze listů jsou dlouhé 5cm a široké 1,5cm. Květenství je 7 - 9tičetné, květ má velikost 9mm, kalich je dlouhý 6 - 7mm a široký 3 - 3,5mm. Plodem je lusk délky i šířky 6mm obsahující 2 - 4 semena.

Anthyllis cytisoides

oblasti: Andalusie, J Evropa, Katalánsko

Patří mezi opadavé rostliny. Listů se ale zbavuje během léta. Pochází z jižní Evropy z Baleárských ostrovů a jižního pobřeží Iberského poloostrova. Dorůstá výšky 1,4m. Listy jsou (1 -) 3četné, střední je dlouhý (1 -) 1,2 - 2,6 (i 3,5)cm a široký (0,4 -) 0,5 - 1,2 (i 1,5)cm. Květenství je (1 -) 2 - 5 (i 6)tičetné, květy jsou žluté, mají velikost 0,9 - 1,2 (i 1,4)cm a kalich je dlouhý (5 -) 6 - 8mm. Plodem je lusk délky 3 - 4mm a šířky 2mm obsahující 1,5mm semena.

Vyhovují mu poloaridní bezmrazé půdy.

Anthyllis fennica

synonyma: *A. arenaria* var. *fennica*, *A. vulneraria* var. *fennica*

Anthyllis hamosa

synonyma: *Cornicina hamosa*, *Hymenocarpos hamosus*

oblasti: Andalusie

Dorůstá výšky (5 -) 20 - 50 (i 75)cm. Listy jsou 3 - 11 (i 13)tičetné a vlastní lístky jsou eliptické. Květenstvím je 12 - 20 (i 25)tičetná hlávka, vlastní květy mají velikost 1,3cm, kalich je dlouhý 0,8 - 1cm a široký 2mm. Plodem je lusk.

Anthyllis hegetschweileri

Anthyllis henoniana

Anthyllis hermanniae

synonyma: *A. sericea* subsp. *henonia*, *A. sericea* subsp. *henoniana*, *A. subsimplex*

oblasti: Albánie, Bosna a Hercegovina, Chorvatsko, Černá Hora, Itálie, Korsika, Kosovo, Kréta, Makedonie, Řecko, Sardínie, Sicílie, Slovinsko, Srbsko, Turecko

Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. *brutia* - endemit Itálie
- subsp. *corsica* - endemit Itálie
- subsp. *ichnusae* - endemit Itálie
- subsp. *japygica* - endemit Itálie
- subsp. *sicula* - endemit Itálie

Anthyllis hispidissima

Anthyllis hystrix

Anthyllis lagascana

synonyma: *A. henoniana* subsp. *valentina*, *A. sericea*, *A. sericea* subsp. *eu-sericea*, *A. sericea* subsp. *valentina*

Anthyllis langei

synonyma: *A. vulneraria* var. *langei*

Anthyllis lemmaniana

oblasti: Makaronésie

Patří mezi endemity Madeiry. Roste ve výškách 1200 - 1800 m n. mořem. Patří mezi trvalky. Lodyha dorůstá délky až 45cm a je poléhavá nebo vystoupavá, větvená a báze ji dřevnatí. Lichožpeřené šedozelené listy mají eliptické lístky délky do 2cm a šířky do 6mm. Spodní strana je ochlupená. Kvete růžovobílými květními hlávkami. Plodem je lusk.

Vyhovují mu horské svahy.

Množí se semeny.

Anthyllis lotoides

synonyma: *Cornicina lotoides*, *Hymenocarpos hispanicus*, *Hymenocarpos lotoides*

oblasti: Andalusie

Dorůstá výšky (3 -) 12 - 30 (i 40)cm. Bazální listy jsou dlouhé 6cm a široké 1,3cm, ostatní jsou 5 - 7mičtné. Květenstvím je 3 - 11tičetný hlávka, vlastní květy mají velikost 2cm, kalich je dlouhý 1,1 - 1,3cm a široký 2 - 2,5mm. Plodem je lusk délky 1,3 - 1,8 (i 2,1)cm, šířky 1,5 - 2mm a obsahuje (4 -) 7 - 12 semen.

Anthyllis maritima

Anthyllis montana (Úročník horský)

synonyma: *Vulneraria montana*

oblasti: Andalusie, Itálie, Katalánsko, Německo, Švýcarsko

Roste v horách jižní Evropy v kobercových porostech. Dorůstá výšky 5 - 20 (i 30)cm a šířky 0,3 (i 1)m. Roste jako keříček s mírně poléhavými větvemi. Od báze dřevnatí. Listy jsou lichožpeřené, tvoří je (15 -) 19 - 33 lístků, vlastní lístky jsou dlouhé 0,5 - 1 (i 1,5)cm a široké 2 - 5 (i 8)mm. Kvete růžovočervenými květy v kulovitých 20 - 28tičetných strboulech o šířce 1,2cm, květy mají velikost 1 - 1,3cm, kalich je zvonkovitý a dlouhý 0,6 - 0,85 (i 1)cm. Plodem je lusk délky 4 - 5mm, šířky 3mm a obsahuje semena délky 3mm. Hodí se do skalek. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Atrorubens' - květy tmavěji růžové až nafialovělé

- subsp. jacquinii
- subsp. montana (Úročník horský pravý)

Vyhovuje mu slunce a dobře propustná půda.

Anthyllis onobrychoides

oblasti: Andalusie

Dorůstá výšky 30 - 50cm. Listy tvoří 5 - 13 lístků délky 0,6 - 1,4cm a šířky 1 - 2 (i 2,5)mm. Květenstvím je 15 - 20tičetná hlávka velikosti 1 - 1,4cm, květ má velikost 4 - 5mm a kalich je dlouhý (2,5 -) 3 - 4mm. Plodem je lusk délky 3 - 4mm, šířky 1,5mm a semena jsou dlouhá 1,7 - 2mm.

Anthyllis pallidiflora

synonyma: A. vulneraria var. pallidiflora

Anthyllis polycephala

synonyma: A. podocephala

oblasti: Andalusie

Dorůstá výšky 30 - 60cm. Listy tvoří (13 -) 15 - 19 eliptických lístků délky 0,8 - 1,5 (i 2)cm, šířky 3 - 5,5mm. Květenstvím je 15 - 20tičetná hlávka velikosti 1,7 - 2,5cm, vlastní květy mají velikost 0,8 - 1,1cm a kalich je dlouhý 7 - 8 (i 9)mm. Plodem je eliptický lusk délky 4,5 - 5mm, šířky 1,5 - 2mm a obsahuje semena délky 1,5mm.

Anthyllis polyphyloides

Anthyllis ramburii

oblasti: Andalusie

Dorůstá výšky 14 - 30 (i 40)cm. Listy tvoří 7 - 13 lístků délky 0,6 - 1 (i 1,5)cm a šířky 3,5 - 6 (i 7)mm. Květenstvím je 15 - 22tičetná hlávka velikosti 1,5 - 2cm, vlastní květy mají velikost 7 - 8mm, kalich je trubkovitý a dlouhý 5 - 6mm. Plodem je lusk délky 4 - 5mm, šířky 1,5 - 2mm a obsahuje semena délky 2mm.

Anthyllis rupestris

oblasti: Andalusie

Dorůstá výšky 25 - 40 (i 50)cm. Listy tvoří 13 - 17 lístků délky 1,4 - 2cm a šířky 4 - 6mm. Květenstvím je 13 - 18tičetná hlávka průměru 3 - 3,5cm, vlastní květy mají velikost 1,4 - 1,6cm a kalich je dlouhý 1,2 - 1,4cm. Plodem je eliptický lusk délky 4,5 - 5mm, průměru 1,5mm a semena jsou dlouhá 1,5mm.

Anthyllis tejedensis

oblasti: Andalusie

Dorůstá délky 8 - 50cm. Listy tvoří 9 - 13 (i 15) lístků délky (0,3 -) 0,5 - 2cm a šířky (1,5 -) 2,5 - 8mm. Květenstvím je 10 - 15tičetná hlávka velikosti 1,8 - 3,3cm, vlastní květy mají velikosti 0,9 - 1,3 (i 1,5)cm a kalich je dlouhý 0,7 - 1,4cm. Plodem je lusk délky 4 - 6mm, šířky 2 - 3,5mm a semena jsou dlouhá 1,5mm. Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. plumosa - výška 25 - 50cm; lístky dlouhé 1 - 2cm, široké 4 - 8mm; hlávky průměru 2,5 - 3,3cm, kalich dlouhý 1 - 1,5cm
- subsp. tejedensis - výška 8 - 20cm; lístky dlouhé (0,3 -) 0,5 - 0,9 (i 1,1)cm, široké (1,5 -) 2,5 - 5mm; hlávky průměru 1,8 - 2,2cm, kalich dlouhý 0,8 - 1,1cm

Anthyllis terniflora

synonyma: *A. genistae*

oblasti: Andalusie

Dorůstá délky 1m. Listy jsou 3četné, úzce kopinaté, dlouhé 1,2 - 2,5 (i 3)cm a široké 2 - 4,5mm. Květenství je (1 -) 2 - 4četné, květy mají velikost 6 - 8mm, kalich je zvonkovitý a dlouhý 4 - 5mm. Plodem je lusk délky 2,5 - 3mm, šířky 1,5mm a semena jsou dlouhá 1,5mm.

Anthyllis tetraphylla (Úročníkovecčtyřlístý)

synonyma: *Physanthyllis tetraphylla*, *Tripodion tetraphyllum*

oblasti: Albánie, Alžírsko, Andalusie, Baleáry, Bosna a Hercegovina, Chorvatsko, Černá Hora, Egypt, Francie, Itálie, Izrael, Jordánsko, Katalánsko, Korsika, Kosovo, Kréta, Kypr, Libanon, Makedonie, Maroko, Portugalsko, Řecko, Sardínie, Sicílie, Slovinsko, Srbsko, Sýrie, Tunisko, Turecko

Roste ve středozeší jako jednoletka. Lodyha je poléhavá až vystoupavá. Dorůstá délky (2 -) 10 - 40 (i 50)cm. Povrch je ochlupený. Listy jsou střídavé, řapíkaté, lichozpeřené, tvořené 2 - 3mi páry lístků (spodní zpravidla pouze s 1 lístkem), vlastní lístky jsou široce kopinaté až eliptické, dlouhé 1 - 3 (i 4)cm, široké 0,7 - 2 (i 3)cm a vrcholový je nápadně větší než postranní. Květenstvím je malá 2 - 6tičetná hlávka v úžlabí horních listů, vlastní květy jsou bílé, přisedlé, dlouhé 2,5cm, kalich je srostlý, zelený, má 5 úzce 3úhlých cípů s 5ti červenými žilkami, délku 1,2 - 1,5cm, po odkvětu se baňkovitě nafoukne, koruna je žlutá, pavéza světlejší, dlouhá 1,6 - 1,8cm a široká 4mm. Plodem je lusk délky 0,8 - 1cm, šířky 3mm a obsahuje 2 semena.

Vyhovují mu suché louky a pastviny, okraje cest, svahy, atp.

Anthyllis variegata

synonyma: *A. caucasica*, *A. grossheimii*, *A. irenae*, *A. vulneraria* subsp. *subscaposa*, *A. vulneraria* subsp. *variegata*

Anthyllis vulneraria (Úročník bolhoj)

synonyma: *A. alpestris*, *A. dillenii*, *A. linnaei*, *A. vulneraria* subsp. *corbierei*, *A. vulneraria* subsp. *linnaei*

oblasti: Alžírsko, Andalusie, Connecticut, Česká republika, Egypt, Illinois, Iowa, Írán, Irsko, Itálie, Kalifornie, Katalánsko, Malá Asie (Anatolie), Manitoba, Maroko, Massachusetts, Michigan, Německo, New Hampshire, New Jersey, New York, Newfoundland, Nový Brunšvik, Ohio, Ontario, Pennsylvania, Polsko, Portugalsko, Quebec, Severní Dakota, Sicílie, Švýcarsko, Tunisko, Utah, V Středozeří, Vermont, Wisconsin

Roste v Evropě a severní Africe jako půdokryvná dvouletka nebo trvalka. Dorůstá výšky 10 - 30 (i 50)cm. Lodyha může být přímá až poléhavá, dlouhá 15 - 50 (i 65)cm a zpravidla ochlupená. Listy má lichozpeřené, tvořené eliptickými až čárkovitými lístky v 1 - 7mi párech, koncový může být větší, spodní strana je ochlupená a vytvářejí růžice. Kvete v 15 - 25tičetném strboulu o průměru (1,2 -) 1,5 - 3,5cm na koncích větví nebo v paždí listů, vlastní květy bývají žluté, bílé nebo růžové, velikosti 1,2 - 1,8cm a kalich je dlouhý 0,7 - 1,7cm. Patří mezi významější nektarodárné rostliny. Plodem je 1 (i 2)semenný lusk délky 3,5 - 7mm a šířky 2 - 3mm. Býval pěstován i jako pícnina a používal se v léčitelství. Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. *alpestris* (Úročník bolhoj alpský)
- subsp. *abyssinica*
- subsp. *ajmasiana*
- subsp. *alpestris*
- subsp. *alpicola*
- subsp. *argyrophylla*
- subsp. *arundana*
- subsp. *Atlantis*
- subsp. *baldensis*
- subsp. *boissieri*/A. *boissieri*
- subsp. *boscii*/subsp. *pyrenaica*/A. *coccinea* - pyrenejský endemit, výšky 3000 m n.m., výška 5 - 25cm, poléhavá až vystoupavá ochlupená lodyha, vápencový podklad, růžové květní hlávky, plodem lusk
- subsp. *bulgarica*
- subsp. *busambarensis*
- subsp. *calcicola*
- subsp. *carpatica* (Úročník bolhoj karpatský) - výška 15 - 20cm; listy eliptické a ochlupené, kvete červenými květy o průměru 1,5cm; kalich dlouhý 0,9 - 1,1cm a průměr 4 - 6mm
- subsp. *colorata*
- subsp. *font-queri*
- subsp. *forondae*
- subsp. *gandogeri*
- subsp. *hispidissima*
- subsp. *iberica*
- subsp. *insularum*
- subsp. *lapponica*
- subsp. *lusitanica*
- var. *macedonica*
- subsp. *maritima*
- subsp. *maura*
- subsp. *microcephala*
- subsp. *multifolia*
- subsp. *nana*
- subsp. *nivalis*
- subsp. *polyphylla* (Úročník bolhoj mnoholistý) - řapíky a spodní část lodyžních lístků jsou ochlupené; přitisklé kališní lístky
- subsp. *praepropera* - střední a východní středozeří, jednoletka až dvouletka, výška do 40cm, růžové květní hlávky březen - červenec

- subsp. pseudoarundana
- subsp. pseudovulneraria (Úročník bolhoj obecný) - výška až 50cm, stejnoměrně olistěná; kalich dlouhý 1 - 1,1cm a v průměru má 3 - 5mm
- subsp. pulchella
- subsp. pyrenaica
- subsp. reuteri
- subsp. rifana
- subsp. rubriflora
- subsp. rubrifolia (Úročník bolhoj červenolistý) - červenorůžové květy
- subsp. saharae
- subsp. sampaioana
- subsp. schiwereckii
- subsp. valesiaca
- subsp. versicolor
- subsp. vitellina
- subsp. vulnerarioides
- subsp. weldeniana

Vyhovují mu sušší dobře propustné půdy, louky, stráně, atp. s vápenitým podkladem.

Množí se semeny.

Anthyllis vulnerarioides

Anthyllis warnieri

synonyma: *A. vulneraria* subsp. *warnieri*

Anthyllis webbiana

Další informace:

<http://botanika.wendys.cz/kytky/K253.php>

<http://botany.cz/cs/anthyllis-vulneraria-boscii/>

<http://colee-rostliny.ic.cz/urocnik.html>

<http://www.atlasbotani.eu/index.php?detail&cislo=3167>

<http://www.kvetenacr.cz/detail.asp?IDdetail=59>

<https://www.rostliny.net/>